



КРОХМАЛЬ Віктор Миколайович (псевд.: Второв, Красавец, Фомин та ін.; 31. 10. 1873, Київ — 1933, Ленінград, нині С.-Петербург) — партійний діяч. Від 1891 навч. в Університеті св. Володимира у Києві. 1896 заарешт., за звинуваченням у членстві у нелегал. студент. гуртках засланий на 3 р. в Уфим. губ. (нині Башкортостан, РФ), де вступив до РСДРП і познайомився з В. Леніним. Від 1900 — один із кер. Київ. комітету РСДРП, агент г. «Искра» в Києві. 9 лютого 1902 заарешт., 18 серпня того ж року втік із в'язниці та виїхав за кордон. Делегат 2-го з'їзду РСДРП (1903), після якого приєднався до меншовиків і повернувся до Росії. 1904 заарешт. у м. Вільно (нині Вільнюс) і засудж. до 8-ми р. заслання, однак по дорозі втік. Кооптований меншовиками у ЦК РСДРП. На поч. 1905 заарешт. у

Москві, у жовтні того ж року звільнений за амністією. Учасник грудневого зброй. повстання 1905 у Москві. На Об'єднав. з'їзді РСДРП у Стокгольмі (1906) обраний чл. ЦК. Екстерном закін. Харків. університет (1908), увійшов до складу С.-Петербур. присяж. адвокатури. Після Лютн. революції 1917 — чл. Надзвич. слідчої комісії Тимчас. уряду з розслідування протизакон. дій цар. уряду та ін. Після Надзвич. з'їзду партії меншовиків наприкінці 1917 на знак протесту проти рішення про співпрацю з більшовиками вийшов із ЦК і припинив політ. діяльність. Працював юрисконсульт. 1922 включений у складений ВЧК список осіб, які підлягали виселенню з Петрограда (нині С.-Петербург), але зумів переконати Ф. Держинського у лояльності до рад. влади. Від 1930 — на пенсії за станом здоров'я.

О. В. Савченко

Бібліографічний опис:

Крохмаль Віктор Миколайович / О. В. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2155>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).